



Брюксел, 25 ноември 2024 г.
(OR. en)

15842/24

SOC 844
ANTIDISCRIM 160
EMPL 579
FREMP 431

БЕЛЕЖКА

От:	Комитета на постоянните представители (I част)
До:	Съвета
№ предх. док.:	15547/24
Относно:	Проект за заключения на Съвета относно насърчаване на социалното приобщаване на хората с увреждания посредством трудова заетост, разумни улеснения и рехабилитация – Одобряване

1. Председателството изготви проект за заключения на Съвета относно насърчаване на социалното приобщаване на хората с увреждания посредством трудова заетост, разумни улеснения и рехабилитация.
2. Заключенията бяха разгледани от работна група „Социални въпроси“ на 6 септември и 1 октомври 2024 г.
3. На 22 ноември 2024 г. Комитетът на постоянните представители потвърди постигнатото съгласие по проекта за заключения, поместен в приложението към документ 15547/24.
4. Представеният в приложението текст е идентичен с текста, потвърден от Комитета на постоянните представители (док. 15547/24), като единствената разлика е липсата на маркировки за форматиране¹.

¹ Точките са преномерирани последователно.

5. Съветът се приканва да одобри текста на проект за заключения на Съвета, изложен в приложението.

**Проект за заключения на Съвета
относно насърчаване на социалното приобщаване на хората с увреждания посредством
трудова заетост, разумни улеснения и рехабилитация**

КАТО ОТЧИТА, ЧЕ:

1. Човешкото достойнство, равенството и зачитането на правата на човека са основни ценности на Европейския съюз, както е посочено в Договора за Европейския съюз и Хартата на основните права на Европейския съюз. Съюзът се ангажира да се бори със социалното изключване и дискриминацията, както и да подкрепя приобщаването на хората с увреждания.
2. Съюзът е сключил Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания (КПХУ на ООН), която е ратифицирана от всички държави членки. Страните по конвенцията се ангажират да предприемат всички ефективни и необходими действия за насърчаване, защита и гарантиране на пълноценното и равноправно упражняване на правата на човека и основните свободи от страна на хората с увреждания, включително насърчаване на равенството и забрана на дискриминацията. Това включва осигуряването на достъпност и разумни улеснения във всички сфери на живота, включително образованието и обучението, заетостта, социалните услуги, услугите за подпомагане и здравеопазването. Страните се ангажират също така да създадат всеобхватни услуги и програми за лечение и рехабилитация, по-специално в областта на здравеопазването, заетостта, образованието и социалните услуги, както и услуги и програми за утвърждаване на равните права за самостоятелен живот и живот в общността. Освен това те се ангажират да провеждат тесни консултации с хората с увреждания и да ги включват активно в изготвянето и прилагането на свързаното с тях законодателство и политики чрез организациите, които ги представляват.

3. Европейският стълб на социалните права може да се използва като ръководство за постигането на една Европа, която е справедлива, приобщаваща и пълна с възможности. Всички принципи на стълба се отнасят до хората с увреждания, по-специално принцип 17, в който се подчертава значението на социалното им приобщаване.
4. В Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г. („Стратегия на ЕС за хората с увреждания“) се определят области, в които е необходимо да се работи и които са особено важни за достъпа до техните права наравно с останалите хора, както и за борбата с неравенствата. Стратегията на ЕС за хората с увреждания има за цел да подобри живота на хората с увреждания чрез координирани действия на равнището на ЕС и на национално равнище. В нея се подчертава, че е важно да се осигури достоен и независим живот, за който от съществено значение са висококачествените социални и здравни услуги и услуги в областта на заетостта, безпрепятственото и приобщаващо жилищно настаняване, ученето през целия живот и адекватната социална закрила, както и значението на достъпността като фактори, способстващи упражняването на правата, самостоятелността и равенството. Стратегията посочва, че държавите членки и всички институции и агенции на ЕС следва да вземат предвид потребностите на хората с увреждания при създаването, прилагането и мониторинга на политики, законодателство и програми за финансиране чрез целенасочени действия и интегриране. Освен това с нея се насърчава междусекторна перспектива.
5. В Стратегията на ЕС за хората с увреждания се отчита фактът, че насърчаването на достъпа до висококачествени и устойчиви работни места е от ключово значение за социалното приобщаване на хората с увреждания, и се отправя призив към държавите членки да определят до 2024 г. цел за увеличаване на равнището на заетост на хората с увреждания и да намалят разликата между равнищата на заетост на хората със и без увреждания. Преодоляването на тези предизвикателства би спомогнало за постигане на напредък в изпълнението на водещите цели и националните цели за равнище на заетост до 2030 г.

6. Като една от седемте водещи инициативи на Стратегията на ЕС за хората с увреждания Комисията представи Пакета за заетостта на хората с увреждания — набор от насоки и практики с практически стъпки и примери, свързани с набирането, наемането и задържането на работа на хора с увреждания. „Разумни улеснения на работното място — насоки и добри практики“ (по-нататък „насоките“) предоставят информация, практически примери и препратки, които ще помогнат на работодателите да изпълнят изискването за осигуряване на разумни улеснения, и в допълнение определят ролите и отговорностите на различните участници, както и различните етапи, на които следва да се предоставят тези улеснения
7. Задължението за осигуряване на разумни улеснения за хората с увреждания е определено в Директива 2000/78/ЕО, с която се установява основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите.
8. В Препоръката на Съвета относно разработването на рамкови условия за социалната икономика се признава, че субектите на социалната икономика могат да създават и запазват висококачествени работни места, допринасяйки по този начин за социалното приобщаване и приобщаването към пазара на труда на групи в неравностойно положение и недостатъчно представени групи, включително хората с увреждания, и за осигуряването на равни възможности за всички.

9. В заключенията си относно Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г. и в заключенията си относно приобщаването на хората с увреждания на пазара на труда, приети съответно през 2021 г. и 2022 г., Съветът изтъкна, че хората с увреждания продължават да се сблъскват с няколко пречки пред достъпа до пазара на труда, някои от които произтичат от погрешни схващания относно разходите за приспособяване на работното място и осигуряване на разумни улеснения. Той също така подчерта значението на достъпа до всеобхватни рехабилитационни услуги, за да се подпомогне участието на пазара на труда. С оглед на това Съветът изтъкна, че предоставянето на разумни улеснения и подпомагането на работодателите при осигуряването на такива улеснения са от жизненоважно значение, и призова държавите членки да насърчават заетостта на хората с увреждания на отворения пазар на труда, като използват всички налични инструменти, в това число като улесняват прехода от безработица или неактивност към отворения пазар на труда посредством всеобхватна рехабилитация и равнопранно упражняване на правата на работниците, включително за хората, извършващи защитена заетост. За тази цел в заключенията се подчертава, че е необходимо ролята на работодателите, участващи в защитена заетост, и на социалните предприятия в подкрепа на постепенното приобщаване и прехода към отворения пазар на труда да бъде призната и насърчавана.
10. Европейският парламент също отбеляза многобройните предизвикателства пред това да се гарантира, че хората с увреждания се ползват с пълни и равни права, включително в областта на заетостта и социалното и икономическото приобщаване. Парламентът подчерта, че разумните улеснения са право на хората с увреждания и заяви, че повишаването на осведомеността по този въпрос следва да се насърчава.

11. В свое становище Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) отбелязва значителните предизвикателства, пред които са изправени хората с увреждания, особено жените, по-специално по отношение на заетостта и социалното приобщаване. Той също така посочва, че въпреки широкото използване на алтернативни форми на заетост в държавите членки, равнищата на преход от такива форми на заетост към отворения пазар на труда обикновено са много ниски. Поради това ЕИСК насърчава прехода към отворения пазар на труда чрез предоставяне на възможности, обучение и образование, предприемачество и подкрепа на работното място. Освен това той насърчава създаването на съвместен фонд за разумни улеснения, който ще се финансира от работодателите, и препоръчва спазването на съответните международни конвенции да бъде условие за стимули, свързани с държавна помощ. ЕИСК също така посочва, че технологиите и изкуственият интелект са от полза за увеличаването на заетостта на хората с увреждания. В становището се подчертава и фактът, че прилагането на насоките е от съществено значение за създаването на приобщаващи работни места и повишаването на осведомеността за съответните субсидии.
12. Според статистическите данни на Европейския съюз за доходите и условията на живот за 2023 г. (EU-SILC) голяма част от хората на възраст 16 години или повече и хората в трудоспособна възраст (20—64 г.) са заявили, че имат леко или тежко увреждане (съответно 26,8 %² и 19,4 %³)⁴.

² 24,3 % за мъжете и 29,2 % за жените.

³ 18,1 % за мъжете и 20,8 % за жените.

⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/hlth_silc_20/default/table?lang=en; изчислението е извършено въз основа на лична декларация за известно или сериозно ограничение на дейността; проучването взема под внимание единствено хората, живеещи в частни домакинства, и не събира информация за институциите.

13. През 2023 г. 51,7 %⁵ от лицата в ЕС на възраст 65 години или повече са заявили⁶, че имат увреждане⁷. В доклада от 2024 г. за застаряването на населението се посочва, че делът на населението на възраст 65 години и повече се очаква да нарасне от около 20 % през 2019 г. на 30 % до 2070 г., докато делът на хората на възраст 80 години и повече се очаква да достигне 13 %, което е над два пъти повече спрямо сегашната стойност. Тази демографска промяна може да доведе до по-голямо разпространение на уврежданията и съответно до по-голяма необходимост от помощ, както и от социални услуги и услуги за подпомагане.
14. Освен това въз основа на най-новите налични данни едва около 50,9 % от лицата на възраст 20—64 години с увреждане са били заети през 2021 г. в сравнение със 74,8 % от лицата на същата възраст без увреждане⁸. Според набора от социални показатели разликата в трудовата заетост на хората с увреждания в Съюза е била 21,5 процентни пункта⁹ през 2023 г. спрямо 22,7 процентни пункта¹⁰ през 2014 г., което показва минимално подобрение през последното десетилетие. Разликата е по-голяма за хората с тежки увреждания, отколкото за хората с умерени увреждания (36,5 процентни пункта в сравнение с 13,3 процентни пункта през 2023 г.). Аналогично, според проучването EU-SILC през 2023 г. хората с увреждания на възраст 16 години или повече са били застрашени в по-голяма степен от бедност или социално изключване (28,8 %¹¹), отколкото хората без увреждания (18,0 %¹²)¹³. Изследванията също така показват, че доходите на жените и мъжете с увреждания са по-ниски от тези на хората без увреждания¹⁴.

⁵ 48,5 % за мъжете и 54,2 % за жените.

⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/hlth_silc_20/default/table?lang=en

⁷ Във въпросника на EU-SILC се използва терминът „самооценка на дълготрайните ограничения в обичайните дейности поради здравословни проблеми“.

⁸ Проучването EU-SILC използва терминологията на глобалната променлива относно ограничаването на дейностите (GALI).

⁹ 23,2 процентни пункта за мъжете и 19,1 процентни пункта за жените.

¹⁰ 24,8 процентни пункта за мъжете и 20,0 процентни пункта за жените.

¹¹ 27,5 % за мъжете и 29,7 % за жените.

¹² 17 % за мъжете и 19 % за жените.

¹³ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/hlth_dpe010/default/table?lang=en

¹⁴ Индекс за равенството между половете за 2023 г. — Европейски институт за равенство между половете: [Европейски съюз | Увреждания | Парични средства | Комбинирани форми на неравенство | 2023 г. | Индекс за равенството между половете | Европейски институт за равенство между половете \(europa.eu\)](#)

15. Жените с увреждания, които са част от работната сила, т.е. или са заети, или търсят работа, са по-малко от мъжете с увреждания¹⁵. Делът на жените с увреждания, които работят на непълно работно време, също е по-голям¹⁶.
16. През последните години не се наблюдава значително увеличаване на заетостта на хората с увреждания на отворения пазар на труда. В публикувания през 2023 г. анализ на Eurofound бяха отбелязани различията на пазара на труда, както и равнищата на заетост на хората с увреждания¹⁷. Освен това в него беше установено, че някои социални групи продължават да бъдат недостатъчно представени на пазара на труда, въпреки че приобщаването им би отключило потенциала на работната сила в ЕС и би увеличило социалното сближаване. Отстраняването на пречките пред заетостта за тези групи би могло да допринесе значително за преодоляване на недостига на работна ръка и умения, както се подчертава в Плана за действие на Комисията относно недостига на работна ръка и умения в ЕС, в който липсата на адаптивни работни места, на приобщаващо наемане на работа и на приобщаващо обучение се определя като пречка пред участието на хората с увреждания на пазара на труда.

КАТО ПОДЧЕРТАВА, ЧЕ:

17. От съществено значение е правото на хората с увреждания да работят наравно с всички останали да бъде вземано под внимание и да бъде защитавано и насърчавано в съответствие със задълженията, определени в действащото законодателство на ЕС и международните инструменти.
18. Многообразието се отразява положително на резултатите и производителността на служителите. Организациите с разнообразна работна сила могат да предложат различни решения на задачите и предизвикателствата, пред които са изправени. Служителите, идващи от различни среди, допринасят с професионалните си знания и опит за адаптирането към променящите се пазари и потребности на клиентите. Практиките на държавите членки, събрани в насоките, също показват положителното отражение, което има многообразието от служители.

¹⁵ Становище: Социална интеграция на хората с увреждания — насърчаване на социалната интеграция на хората с увреждания и лицата с променена работоспособност (Social integration of persons with disabilities — Promoting the social integration of persons with disabilities and persons with changed working capacity) (SOC/807)

¹⁶ Европейски институт за равенство между половете, Индекс за равенството между половете за 2023 г. — <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2023>

¹⁷ Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) (2023 г.). Променящи се пазари на труда — Как да предотвратим несъответствието между уменията и работните места по време на преход — информационен документ (Changing labour markets – How to prevent a mismatch between skills and jobs in times of transition – Background paper), Eurofound, Дъблин.

19. Въпреки че между държавите членки има съществени разлики в концепциите и системите относно политиката, както се подчертава в Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания, участието в заетост е най-добрият начин за осигуряването на икономическа независимост и социално приобщаване на хората с увреждания. Усилията за увеличаване на заетостта на хората с увреждания следва да се съсредоточат върху отворения пазар на труда, но съществуват и алтернативни възможности извън него (напр. защитени предприятия, защитена заетост). Тези алтернативни възможности се различават значително в отделните държави членки и преходът от тях към отворения пазар на труда се извършва много рядко в повечето държави членки въпреки усилията за спазване на КПХУ на ООН.
20. Държавите членки разполагат с множество инструменти за подпомагане на участието на хората с увреждания на пазара на труда. Активните политики по заетостта (напр. преквалификация, повишаване на квалификацията, рехабилитационни услуги и стажове) и други мерки (напр. насърчаване на личната помощ на работното място, подкрепена заетост, награди за приобщаващи работни места, квотни системи и кампании за повишаване на осведомеността), както и подкрепата за самостоятелна заетост и за създаване на предприятия и социални предприятия като част от социалната икономика, могат да се отразят положително и да увеличат участието на хората с увреждания на пазара на труда и в обществото, както и да насърчат равното третиране на пазарите на труда.
21. Достъпността на застроената среда (включително работните места), транспорта (включително до местоработата) и на информацията и комуникацията (включително технологиите и системите) в съчетание с помощни технологии е съществена предпоставка за равното третиране на хората с увреждания и тяхното участие на пазара на труда. Принципът на достъпност е установен в КПХУ на ООН и признат в различни области на правото на ЕС, като например Директива 2019/882 и Директива 2016/2102. Практическото прилагане на достъпността и осигуряването на обучение за повишаване на професионалната компетентност се подкрепят от водещата инициатива на Комисията „Достъпен ЕС“.
22. Борбата с дискриминацията на работното място също насърчава участието на хората с увреждания на пазара на труда.

23. В насоките се уточнява, че достъпността, като предпоставка за участие и права за достъп, трябва да се предвиди, докато разумните улеснения идват впоследствие, като начин за преодоляване на оставащите пречки и в отговор на индивидуалните изисквания.
24. Осигуряването на разумни улеснения във всички сфери на живота е изискване на КПХУ на ООН и важно средство за предоставянето на равни възможности и насърчаването на заетостта на отворения пазар на труда. Съгласно КПХУ на ООН отказът да се предоставят разумни улеснения, представлява дискриминация. При все това разумните улеснения не трябва да създават непропорционална тежест за работодателя. В съответствие със законодателството на ЕС¹⁸ разумните улеснения са средство за подпомагане на участието на хората с увреждания на пазара на труда на равни начала с останалите. Това включва предприемането на целесъобразни мерки, когато е необходимо в конкретен случай, за да се даде възможност на лице с увреждания да има достъп до заетост, да участва и да се развива в заетост или да премине обучение.
25. Всяко задължение за осигуряването на разумни улеснения възниква едва след като е отправено искане за такива улеснения или когато необходимостта стане очевидна¹⁹. Това задължение може да бъде изпълнено чрез няколко разпоредби, както подчертава Комисията в насоките. Въпреки че през последните години бе отбелязан известен напредък, все още има значителни предизвикателства при изпълняването на задължението на работното място, включително в процеса за кандидатстване за работа или наемане на работа, работните практики и промените в работната среда. Поради това е важно да се повиши осведомеността на работодателите относно финансовата подкрепа и помощите, които са налични в държавите членки.

¹⁸ Член 5 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета.

¹⁹ Комитет за правата на хората с увреждания, Общ коментар № 6 (2018 г.), точка 24, буква б).

26. Хората с увреждания продължават да се сблъскват със значителни пречки при достъпа до услуги като образование, обучение, консултации и ориентация по въпросите на заетостта, рехабилитация, социална закрила, както и до услуги и програми за самостоятелен живот и живот в общността, което се дължи, наред с другото, на недостатъчната достъпност на основните услуги и подкрепа и на недостига на помощни технологии. Всеобхватната рехабилитация е важен елемент на участието на пазара на труда и социалното приобщаване. В процеса на рехабилитация съоръженията за професионална рехабилитация помагат на лицата, нуждаещи се от допълнителна помощ, да преодолеят пречките, най-вече по отношение на достъпа до заетост, нейното запазване или завръщането към нея. Това е от помощ както за лицата, които се връщат на работа, така и за хората с увреждания, които все още не са навлезли на пазара на труда.
27. В процеса на рехабилитация на хората с увреждания е необходимо да се прилага цялостен подход, ориентиран към човека. Този процес следва да започва възможно най-скоро, с бърза и подробна оценка на конкретните нужди на лицето, в мултидисциплинарен екип, в който участва и съответното лице, и да се прилага толкова дълго, колкото е необходимо.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ТЕХНИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ И ПРИ ОТЧИТАНЕ НА УСЛОВИЯТА НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ И ЗАЧИТАНЕ НА РОЛЯТА И АВТОНОМНОСТТА НА СОЦИАЛНИТЕ ПАРТНЬОРИ:

28. Да приемат мерки, включително определянето на качествени или количествени национални цели, за увеличаване на равнището на заетост на хората с увреждания, за да се намали разликата между равнищата на заетост на хората с увреждания и хората без увреждания и да се допринесе за постигането на целта на свързания с това призив на Комисията в Стратегията на ЕС за хората с увреждания.
29. Да насърчават интегрирането на уврежданията и възприемането на недискриминационен подход в съответните области на политиката, за да се вземат под внимание специфичните нужди на хората с увреждания и да се реализира техният потенциал както в икономиката, така и в обществото като цяло.
30. Да засилят, когато е необходимо, предоставянето на висококачествени приобщаващи, достъпни и финансово приемливи основни социални услуги и услуги за подкрепа и да гарантират, че тези услуги отговарят на изисквания за качество, основани на правата на човека.

31. Да насърчават и осигуряват достъп до процеси, подпомагащи прехода на хората с увреждания от образование и обучение към отворения пазар на труда и също от защитена заетост към участие на отворения пазар на труда, като се обръща специално внимание на професионалното ориентиране през целия живот и, когато е възможно, на персонализираната непрекъсната подкрепа. Във връзка с това да насърчават участието на ключови участници, например социалните партньори и публичните служби по заетостта. Да гарантират, че набирането на персонал е достъпен и приобщаващ процес и че оценките на изпълнението се изготвят справедливо, безпристрастно и въз основа на способностите и постиженията на отделния човек.
32. Да укрепят, когато е необходимо, националните рамки относно разумните улеснения и при нужда да ги приведат в съответствие с КПХУ на ООН.
33. Да стимулират прилагането на всички насоки от Пакета за заетостта на хората с увреждания; да окажат съдействие на работодателите за идентифициране и оценяване на пречките пред разумните улеснения, както и на евентуални подходящи мерки за ефективното премахване на тези пречки.
34. Да насърчават мерки за обучение и повишаване на осведомеността, както и програми за многообразие, особено сред малките и средните предприятия, и да ги уведомяват за предлаганите програми за финансиране и подкрепа.
35. Да стимулират заетостта на хората с увреждания на един приобщаващ отворен пазар на труда чрез насърчаване на равното третиране и оказване на подкрепа за използването на гъвкави схеми на работа (като гъвкаво работно време, заетост на непълно работно време, работа от разстояние, основана на проекти заетост или дори поделение на работни места), които осигуряват персонализирани условия на труд и гъвкавост, с участието на социалните партньори, като същевременно се зачита тяхната автономност.

36. Да проучат възможностите за създаване и подобряване на всеобхватни рехабилитационни услуги за хората с увреждания, като вземат предвид следните аспекти:
- а. тези услуги подпомагат участието в обществото, и по-специално заетостта на хората с увреждания, като същевременно отчитат индивидуалните потребности;
 - б. сътрудничество между съответните области на политиката, като здравеопазване, социални дейности, образование, обучение и професионално обучение и заетост, за да има прозрачно надграждане между техните дейности и да се подпомогне приобщаването на хората с увреждания, като надлежно се отчитат специфичните им индивидуални потребности;
 - в. осигуряване на достъпни и финансово приемливи качествени услуги за всички хора с увреждания, както и на помощни технологии, когато е необходимо;
 - г. набелязване и стимулиране на нови капацитети;
 - д. насърчаване на активното и ефективно участие на заинтересованите страни, включително на хората с увреждания и техните представителни организации, в проектирането и създаването на всеобхватни рехабилитационни услуги.
37. Да засилят ролята на социалната икономика, и по-специално на социалните предприятия, които допринасят за приобщаването на хората с увреждания на пазара на труда, в съответствие с препоръката на Съвета относно разработването на рамкови условия за социалната икономика.

**ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ, В
СЪОТВЕТСТВИЕ С ТЕХНИТЕ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ:**

38. Да подобрят, при необходимост, събирането на данни за условията на живот и труд на хората с увреждания и на дезагрегирани данни съгласно изискванията на КПХУ на ООН, включително информацията относно рехабилитацията и заетостта на отворения пазар на труда, както и относно алтернативни условия.

39. Да продължат да обменят опит и най-добри практики със съответните организации на гражданското общество чрез Европейската платформа за хората с увреждания относно оказването на подкрепа за ефективното насърчаване на заетостта на хората с увреждания, прилагането на разумни улеснения, спазването на законодателството в областта на достъпността и всеобхватната рехабилитация на хората с увреждания.

ПРИКАНВА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ:

40. Да изготви през 2024 г. доклад за оценка на напредъка в изпълнението на Стратегията за правата на хората с увреждания като продължение на сътрудничеството и тесните консултации с държавите членки чрез Европейската платформа за хората с увреждания и, ако смята за необходимо, въз основа на нейните констатации, да актуализира стратегията.

41. В контекста на по-нататъшното изпълнение на стратегията:

- a. да проучи, в допълнение към заетостта, начини за насърчаване на ефективното прилагане на разумни улеснения и в други области на живота;
- б. да проучи как да се стимулира премахването на съществуващите пречки пред достъпа и как да се подобри достъпността на работното място, транспорта и информационните и комуникационните технологии;
- в. да обмисли предприемането на действия, които да помогнат на работодателите да разберат по-добре нуждите на хората с увреждания и да се съобразят с тях, за да се гарантират участието и приобщаването на хората с увреждания.

42. Да осъществява мониторинг на трудовия статус на хората с увреждания и да улеснява взаимното обучение по отношение на предизвикателствата, опита и добрите практики в държавите членки, включително в контекста на европейския семестър. В допълнение, да проучи начини за по-добро насърчаване на заетостта на хората с увреждания на отворения пазар на труда чрез възприемането на междусекторен подход, по-специално за жените с увреждания.

**ПРИКАНВА КОМИТЕТА ПО ЗАЕТОСТТА И КОМИТЕТА ЗА СОЦИАЛНА
ЗАКРИЛА:**

43. Да насърчават събирането на съпоставими данни за условията на живот и труд на хората с увреждания, като същевременно доразвиват показателите за ЕС.
 44. Да насърчават партньорското обучение и да идентифицират свързани с уврежданията добри практики в държавите членки, включително по отношение на заетостта, разумните улеснения и разработването и оценяването на всеобхватни рехабилитационни услуги, както и по отношение на услуги и програми за самостоятелен живот и живот в общността.
-

Референтни документи

1. Междунституционални документи на ЕС

Европейски стълб на социалните права,

https://commission.europa.eu/publications/european-pillar-social-rights-booklet_bg

2. Законодателство на ЕС

Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16—22)

Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от общественния сектор (ОВ L 327, 2.12.2016 г., стр. 1—15)

Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги (ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70—115)

3. Съвет на Европейския съюз

Заключения на Съвета относно Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г. (9749/1/21 REV 1)

Заклучения на Съвета относно приобщаването на хората с увреждания на пазара на труда (15134/22)

Заклучения на Съвета относно Специален доклад № 20/2023 на Европейската сметна палата — „Подкрепа за хората с увреждания“ (16613/23)

Препоръка на Съвета от 27 ноември 2023 г. относно разработването на рамкови условия за социалната икономика (C/2023/1344)

4. Европейски парламент

Резолюция на Европейския парламент от 13 декември 2022 г. „Към равни права за хората с увреждания“ (2022/2026(INI))

5. Европейска комисия

Съобщение на Европейската комисия, „Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г.“, COM(2021) 101 final

Пакет за заетостта на хората с увреждания с цел подобряване на резултатите на пазара на труда за хората с увреждания

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1597&langId=bg>

Разумни улеснения на работното място — насоки и добри практики

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=bg&pubId=8612&furtherPubs=yes>

Насоки за ефективни схеми за професионална рехабилитация, обхващащи чести заболявания и видове злополуки

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1597&langId=bg>

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Недостиг на работна ръка и умения в ЕС: план за действие“, COM(2024) 131 final

6. Европейски икономически и социален комитет

Становище: Социална интеграция на хората с увреждания — насърчаване на социалната интеграция на хората с увреждания и лицата с променена работоспособност (Social integration of persons with disabilities — Promoting the social integration of persons with disabilities and persons with changed working capacity) (SOC/807)

7. Организация на обединените нации

Конвенция на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания

Комитет на ООН за правата на хората с увреждания, Общ коментар № 8 (2022 г.) относно правото на труд и заетост на хората с увреждания

Комитет на ООН за правата на хората с увреждания, Общ коментар № 2 (2014 г.) относно достъпността

8. Евростат

Въведение в статистическите данни за хората с увреждания — обяснение на статистическите данни на Евростат (Disability statistics introduced — Eurostat Statistics Explained):

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Disability_statistics_introduced#Disability_models
